

izdihnil svojo blago dušo. Ker je rad molil sv. rožni venec, katerega je vedno seboj nosil, zato upam, da mu je Devica Marija sprosila to milost, da je že god vseh svetnikov obhajal v preveselem raju med nebeskimi duhovi. — Daj Bog, da bi naš narod vedno imel prav veliko tako vrlih kmetov!

Gospodarske stvari.

Našim sadjerejcem!

Sadje je zdaj večinoma že prodano. Mnogoteri sadjerejci so prejeli za-nje lep denar, pa bi dobili še več, ko bi sadja ne prodajali prekupcem ali mešetarjem, temveč naravnost sadnim trgovcem. Naj iz lastne letošnje skušnje naznamim, koliko se za sadje dobi, če se proda mešetarju in koliko, če ga kupi sadni trgovec.

Pri nas v Vitanju ni bilo letošnje sadje posebno lepo. Tega je bilo krivo vedno deževno vreme. Mešetar mi je torej ponudil za slabjša jabolka 3 kr. kilo, za boljše po 5 kr. kilo. Nisem mu pa hotel sadja dati po tej ceni, temveč sem taisto poslal naravnost sadnemu trgovcu, za katerega ime sem zvedel po »društvu za spečevanje sadja v Gradcu« (Obstverwerthungsstelle in Graz). Ta sadni trgovec mi je pa plačal vse sadje poprek po 10 kr. (deset krajc.) kilo. Med tem, ko bi bil od mešetarja dobil za 487 kil. prodanega sadja okoli 18 gold., sem prejel od sadnega trgovca 48 gold. 70 kr., torej 30 gld. 70 kr. več. Sadni trgovec mi je tudi pošteno povrnil vožnino po železnici, ki je se vé precej visoka.

Dragi sadjerejci! Obirajte drugo leto vse svoje sadje prav previdno, nikar ga ne obtolčite in ne ranite. Med tem se obrnite do imenovanega društva v Gradcu, kateremu naznamite koliko sadja imate na prodaj, ali je vaše sadje namizno ali le moštno in po kateri ceni ga želite prodati. Dobro je tudi, da se naznani vrsta sadja.

Imenovano društvo vam bo potem poslalo brezplačno imenik sadnih trgovcev, do katerih se potem sami obrnete ali znabiti celó sadni trgovci sami vam pišejo po sadje. Imenovano društvo razpošlje imena prodajalcev sadja vsem kupcem sadja, ki se zglasijo pri društvu. Če se pogodite s sadnim trgovcem za ceno, mu potem tudi pošteno postrezite, da si dobro ime — kredit — ohranite za prihodnja leta. Slabega, predrobnega, obtolčenega ali krastovega sadja ne pošiljajte med svet; na takšen način bi zakrivali, da se dotični sadni trgovec drugo leto več pri vas ne zglesi.

Silno veliko je tudi na spravljaju sadja v zaboje ležeče. Strani zaboja se morajo obložiti z lesno volno; vsaka jabolka ali gruska bi se morala tudi zaviti v lesno volno ali v papir. Jelate, to vam prizaževa mnogo dela? Res je, pa prinese tudi obilo dobička. Sadjerejec.

Sejmovi. Dne 16. novembra v Poličanah, Središču, na Vranskem, v Arvežu in Radgoni. Dne 19. nov. v Ljubnem, Ivniku, pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Rušah, na Gornji Polskavi, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Podsredi in Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Nove cerkve. (Sejmi. Vitanjska nemška šola. Cerkvena stavba v Vojniku.) Za denar je zdaj res trda. Živina nima prave cene. Zadnja dva sej-

movi v Vitanju v vernih duš dan, in pri nas v god sv. Lenarta nista bila nič vredna; živinskih kupcev ni; je res huda za nas uboge kmete. — Vitanjski nemčurji vabijo na vsakovrstne načine slovenske otroke v svojo nemško šolo. Obetajo ubogim ljudem čudne dobrote, če bi njim prodali svoje otročiče. Zadnje nedeljo so dali po svojem policaju pri cerkvi preklicati, da silno radi sprejemljejo tudi slovenske otroke v svojo šolo, v kateri se bo podučevalo v nemškem in slovenskem jeziku. Ljudje so se policaju posmehovali, rekoč: Če se bodo otroci v nemški šoli po slovensko podučevali, potem je ta nemška šola nepotrebna. Res, ubogi otroci, ki morajo sedeti celo leto v tej nepotrebni nemški šoli! Toliko bolj se moram čuditi, kako sta zamogla dva Novocerkovljana pretečeno leto ~~ni~~ tako modra, da sta svoje otroke pošiljala v vitanjsko nemško šolo! Nemška šola v Vitanju je toliko bolj nepotrebna, ker tamošnji nadučitelj na dozdajšnji trirazredni šoli v Vitanju, g. Zirn-gast, zadosti za to skrbi, da se slovenskim otrokom vbija v njihove slovenske glave nemški jezik. Drugega se pri tem g. nadučitelju otroci itak skoro ne naučijo, kakor par nemških besed, katere pa zopet pozabijo, kedar izstopijo iz šole. V nemški šoli je pa ravno takšna. Naše šole so res silno umetno urejene; ljudstvo plačuj, otroci se pa naj ničesar ne naučijo! Kedar bo neki boljše? — Cerkvena stavba v sosednjem Vojniku lepo napreduje; to bo res veličastna hiša božja!

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Raznoterosti.)

Koncem minolega šolskega leta smo zgubili priljubljeno učiteljico gpdč. Silvijo Jošt, ki si je v kratkem času pridobila ne le srca strok, nego tudi udanost starišev ter spoštovanje vseh, ki so jo poznali. Upajmo, da ji bo gpdč. Mar. Labes, ki je prišla iz učiteljskega čča. šolskih sester v Mariboru na njeno mesto, vredna naslednica! — Meseca oktobra se je poslovil od nas vpokojeni učitelj g. Iv. Grebenc ter nastopil službo šolskega vodje v Pečah na Kranjskem. Bil je vpokojen zaradi bolezni, koje pa nikdar imel ni. Nemškutarska zavist usilila mu je izmišljeno bolezen, da se tako nad njim zmaščuje zaradi njegovega odločnega narodnega postopanja. Želimu mu, da se v njegovi domovini bolje spoznajo ter cenijo njegove zmožnosti, ki so se do sedaj od pristranskih oblastij tako nehvaležno prezirale! — V enem tednu smo imeli dvakrat požar. Pogorela sta posestnika Jož. Toplak (Babosek) in Janez Čuš (Papež) v Hlaponcih. Ogenj so zanetili otroci prvega v odsotnosti starišev. Na praznik Vseh svetnikov pa se je kurilo pri M. Lajh (Mihalečka) na Senčaku. Pogorelci so o tem času tem boljše omilovanja vredni, ker jim je ogenj pokončal skoraj vse poljske prideleke. Stariši, učite otroke Bogu se bati in sv. Florijana častiti, in branite jim z ognjem se igrati ali celo tobak kaditi, pa bo manj nesreč in več blagoslova!

Iz vranskega okraja. (Okrajni zastop.) V sredi meseca oktobra so bile volitve v okrajni zastop na Vranskem. Nasproti sta si stali dve stranki, pa ne slovenska in nemčurska, tudi ne konservativna in liberalna, marveč vranska in braslovška. Seveda obe stranki sta delali nato, da bi dobili večino, toda ta čas so zmagali Braslovčani ter takó vrnil Vrančanom »krivico«, katero so jim bili ti storili pred 3 leti. Pred 3 leti so namreč imeli Vrančani večino v veleposestvu, zato so iz te skupine volili samó svoje kandidate ter so nasprotno stranko popolnoma prezrli. Vsled tega so imeli potem tudi večino v okrajnem zastopu. Letos pa se je reč obrnila, Braslovčani so imeli večino v veleposestvu ter so po vzgledu Vrančanov pred 3 leti volili tudi le svoje kandidate. A šli so še dalje. Vrančani so pred 3 leti imeli vsaj toliko usmiljenja z nasprotno stranko, da so v odbor okrajnega zastopa volili enega braslovškega

pristaša. Letos pa zmagovalci niso bili takó milostljivi, nobenega moža nasprotne stranke niso volili v odbor razven načelnika, č. g. Franca Zdolšek, kateri pa mora biti nepristranski in je obema strankama jednako priljubljen, ker sta ga obé volili načelnikom. Možje volilci obeh strank! Volite pri prihodnji volitvi samó take zastopnike, kateri bodo imeli za cel okraj jednako skrb, ne pa samó za svojo okolico. To je vendar smešno, če kdo misli, da bi se napravila okrajna cesta do vsakega zelnika ali most čez vsak potok. Torej proč s tistimi častihlepneži na obeh straneh, ki hočejo le sami vse biti, le sami vse imeti in le sami gospodariti. Cel okraj jednako plačuje davke, za cel okraj naj bo jednaka skrb!

Iz Bukovec niže Ptuja. (Potreba gasilnega društva.) Gospod urednik! Kakor ste že omenili, je dné 22. oktobra popoldne Jožefa Strelca lantič zažgal skedenj. Plamen je segel na sosednji skedenj Fr. Bezjaka. Da se pa ni večja nesreča prigodila, zahvaliti se imamo razun Bogu le vrlim Stonjčanom in Novovaščanom, ki so prihiteli z brizgalnicami na pomoč. — Strah in groza spreleti človeka, ako se spominja na veliki požar pred tremi leti, ki je upepelil skoraj vso vas, kolika nesreča nas je zadela takrat! Koliko posestnikom so hiše, hlevi itd. do tal pogoreli! Še več nesreče bi bilo, ko bi ne bili od vseh strani prihiteli z brizgalnicami na pomoč. Bog jim plati to dobro delo! Takrat je moral vsak sprevideči, kolike vrednosti so pač brizgalnice, s tem torej tudi gasilna društva. Že na več krajih imajo tako društvo, le pri nas ga še nimamo. Kaj pa pomaga brizgalnica, posebno pa še slaba, brez društva? Želimo torej, da bi se tudi pri nas ustanovilo slovensko gasilno društvo in upamo tudi, da nas bodo župljani radi podpirali. Upajoč, da te besede niso glas upijočega v puščavi, kličemo: Bog živi slov. gasilno društvo, katerega porod že komaj pričakujemo!

Z Dravskega polja. (Zajec in lovec.) Noben ni neprijatelj zajcu, obljubim, kadar se prikadi dobro napravljen na mizo. In vendar ga vse črti in mu po življenju streže; soseb mu je velik sovražnik vsaki tisti, kateri ga gleda dostivečkrat — kaditi iz zelja po polju, kakor pa kaditi se iz skleda na mizi, t. j. naš kmet, kateri ne kaže preveč zob zajcu — pečenemu. Zakaj zajec tu na polju je pravi tat na fižol in zelje itd. Pa pustimo zajca, in si oglejmo lovca! Odkar ima po Dravskem polju turniška grajščina lov, nisi skoro, kakor nekdanj pred divjakom Turkom, nihče varen od nekaterih turniških zajčjih preganjalcev. Posebno je neki možicelj po poklicu gozdnar, res pravi gozdni mož. Če se ne motimo, sliši na ime Paulsteiner. Ta je neki lansko jesen z naperjeno puško ustavil kmeta, vozečega steljo domov in mu ustrelil sčene, češ, da je z njim šel na zajce, katere ima v stelji skrite. Zato mu je vse razbrskal. Zajca ni dobil nobenega, pač pa — dolg nos. Ne daleč od Turniša je napadel nekega uradnika, izzivajoč ga na dvoboj in blizu Hajdinja celó pretepel neko žensko, ki se je potegnila za svoje pridelke. Nedavno, dné 7. septembra se je P. v društvu peterih drugih tudi prav po gorjansko, turško vedel. Prišedši že na večer v krčmo v M. in ker je bil njegov zgornji »štok« najbrž težji od spodnjega, ni slo dalje. Potrebovali so P. in njegovi voz. Pride kmet M. L., star vojak. Vprašan, koliko zahteva, da potegne »gospode« na Ptuj — bilo je pet lovecev. Pravi 3 gld., ker je daljina 13 km in noč. Paulsteiner je na to zarohnel na našega kmeta, kakor lovski pes, in ga zmerjal, seveda po nemško, ker naš slov. jezik nima tako grdih besedij, kakor jih je rečeni možicelj izbrusil s svojim umazaním švabskim jezikom. Kmet se je ustrašil — pa ostal miren, ker mi Poljanci nismo, če nas ravno drugi radi pikajo, tako surovi, kakor neki turniški lovci. Ker pametni M. L.

ni hotel peljati, je šel za 2 gld. na P. limanice L. L., drugi kmet, ki se še je pa zato tisto noč kesal. Zakaj obljubljeno mu je bilo plačilo na Ptuj. Ali glej Švabe, eden skoči z voza nižje Hajdinja in preden pridrda na Ptuj so se vsi lovci zdevali z voza in sli — voznik pa se vrne prazen brez plačila domov. Ali so jim zajci denar pohrustali, da niso imeli s čim tedaj plačati? Zakaj še le pred kratkim je dobil voznik denar, ker je že pretel s tožbo. Pa Paulsteiner-jeve surovosti še ni dovolj. Dne 3. oktobra se je v krčmi v C. šopiril, kakor petelin na domačem dvorišču. Kakor kak turški paša napade na slovenski pozdrav »Dober večer« vsakdanjega, starega stalnega gosta z »windischer L. . .«, besoffene Schwein« ter se ga loti z nekimi tovariši in na levo oko rani, ker je oporekal P. surovosti. Sicer ne vemo, ali je Paulsteiner Turek ali je Kinezer, to pa vemo, da ni pravi kristjan. Zakaj v nedeljo, dne 25. oktobra je napravil lov s psi in gonjači in po Dravskem polju gonil, kakor bi bila »turška drajna«. Stariši in sploh vsi, rajši pošiljajte otroke v šolo in cerkev, da ne bodo čeli divjaki postali, kakor tisti, ki jih lovijo. Zapomnite si tudi, če se bodo tako oskrunjali dnevi Gospodovi, ne čudimo se, če Bog večje šibe, kakor je bila letošnja toča, na nas ne pošlje. Posvetna oblast, kje si, da takega kaj dopušča!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je oni dan bil domobranski minister Welsersheimb, ki bojda v kratkem odstopi. — V državnem zboru je poslanec Pacak predlagal, naj se češčina uvede kot notranji uradni jezik na Češkem, Moravskem in Šlezijem. Bog ve, kdaj se to uredi! — Vpričo cesarja se je v 10. okraju blagoslovil vogelni kamen za novo cerkev sv. Antona Pad. — Ker je v Dunajskem Novem mestu liberalec dr. Haberl propal pri deželnozborskih volitvah, zato se je odpovedal županstvu.

Češko. Državni poslanec dr. Josip Šil je odložil svoj mandat, ker noče več ostati v mladočeškem klubu. Šil je hud radikalec. Govori se, da bodo češki radikali, ki se od prekucuhov veliko ne razlikujejo, pri prihodnjih volitvah na več krajih skušali Mladočehe izpodriniti.

Štajarsko. Liberalni listi pišejo, da se bode deželni glavar grof Attems moral umakniti grofu Wurmbrandu na željo Slovencev. To pa nikakor ni res! Nam Slovencem je Wurmbrand nevarnejši od Attemsa. — Umeščenja novega rektorja na graškem vseučilišču se katoliško dijaško društvo »Karolina« tudi letos ni smelo udeležiti. Liberalci in prusaki so to zabranili.

Koroško. Občina Medgorje je imenovala za častne občane gg.: Lamberta in Gregorja Einspielerja, Fr. Murija in Štefana Bayerja. — Nemškonacionalno društvo iz Beljaka je imelo dne 8. novembra shod v Čajni ob Zili ter rogovilo zoper Slovence. — Oni dan je bila posebna deputacija na Dunaju, ki je prosila za zgradbo železnice iz Celovca v Borovlje.

Kranjsko. V nedeljo se je slovesno otvorila višja slov. dekliska šola v Ljubljani. Obiskuje jo 27 deklic. — V »Narodnem domu« v Ljubljani priredi »Glasbena Matica« dne 14. in 15. nov. koncert v korist vrle in vse podpore potrebne družbe sv. Cirila in Metoda. — V Št. Petru ob Pivki sta v nedeljo volilcem poročala deželna poslanca Zelen in Modic.

Primorsko. Dr. Gregorčič in Alfred grof Coronini sta Slovencem priporočala, naj pri dopolnilni volitvi